

Handläggare
Märit Gunneriusson Karlström

Datum
2013-10-15

Diarienummer
BUN-2013-1664

Barn- och ungdomsnämnden

Översyn av strukturersättning för förskola

Förslag till beslut

- att** en strukturersättningsmodell med variablerna föräldrarnas utbildningsnivå och föräldrarnas ursprungsland ska användas för förskolan från och med 1 januari 2014,
- att** strukturersättningsmodellen kontinuerligt ska utvärderas,
- att** *uppdra till kontoret utarbeta en modell för att följa upp förskolans resursanvändning i samband med att en modell för uppföljning av grundskolans resursanvändning tas fram, samt*
- att** förskolans poängberäkning för strukturersättning ska uppdateras vart tredje år, i samband med att samma beräkning görs för grundskolan.

Sammanfattning

1 januari 2014 införs en ny strukturersättningsmodell för förskolan med ett index som mäts utifrån två faktorer: om föräldrar har kort utbildning och om barnen har sitt ursprung i länder med högt eller medelhögt så kallat Human development index. Till detta kommer ersättning för särskilt stöd för barn som har behov av detta. Jämfört med nu gällande modell sänks den totala summan för strukturersättning. De medel som inte används inom strukturersättningen skjuts istället till för att höja grundbeloppet för samtliga barn i förskolan. Detta ökar förskolornas möjligheter att utforma sin verksamhet för att anpassa den till barns olika behov som inte i första hand hänförs till socioekonomiska faktorer.

Bakgrund

Förskolan har i uppgift att möta varje barns individuella behov. Syftet med strukturersättningen är att kompensera för de olikheter som råder utifrån socioekonomiska faktorer. Uppsala använder sedan tidigare en modell för strukturersättning som tar hänsyn till olika socioekonomiska faktorer. Utifrån den modell för strukturersättning som beslutats för grundskolan har en ny modell gällande förskolan tagits fram där utgångspunkten är de centrala faktorerna föräldrars utbildningsnivå och utländsk bakgrund. Jämfört med nu gällande modell sänks den totala summan för strukturersättning. De medel som inte används inom strukturersättningen skjuts istället till för att höja grundbeloppet för samtliga barn i

förskolan. Detta ökar förskolornas möjligheter att utforma sin verksamhet för att anpassa den till barns olika behov som inte i första hand hänförs till socioekonomiska faktorer.

Med det uppdrag som kontoret ges i detta förslag utarbetas ett system för att följa upp förskolans resursanvändning och därmed synliggöra förskolornas arbete med att möta barnens behov på ett likvärdigt sätt.

Beskrivning av strukturersättningsmodellen

Modellen bygger på samma två variabler som grundskolans modell, föräldrars utbildningsnivå och utländsk bakgrund, där utgångspunkten är landets levnadsförhållanden samt ekonomiska och sociala utveckling, Human Development Index (HDI).¹

Ersättning utifrån poäng

En poängberäkning görs där varje barn som tillhör en variabelgrupp renderar poäng: fyra poäng om föräldrarnas högsta utbildningsnivå är grundskoleutbildning, en poäng om föräldrarna har högst gymnasieutbildning och två poäng om båda föräldrarna kommer från ett land med låg eller medel HDI.

Begränsningar

Föräldrarnas utbildningsnivå beräknas utifrån föräldrarnas högsta utbildning. För variabeln utländsk bakgrund krävs att båda föräldrarna kommer från ett land med låg eller medel HDI. Ersättning till en förskola ges enbart om mer än 10 procent av barnen uppfyller kriterierna för en eller båda variablerna. För att få ersättning med utgångspunkt i föräldrarnas utbildning krävs sålunda att minst 10 procent av barnen har föräldrar med antingen enbart grundskoleutbildning eller högst gymnasieutbildning. För ersättning med utgångspunkt i ursprungsland krävs att minst 10 procent av barnen kommer från länder med lågt eller medel HDI. (Samma barn kan förekomma i båda variabelgrupperna)

System för beräkning av poäng

Ersättningen beräknas med utgångspunkt i hur många poäng en förskola får i snitt per barn. Poängen för respektive förskola motsvarar ett belopp som sedan utgår för samtliga barn i den förskolan. Nämnden beslutar varje år i sin budget hur hög strukturersättningen totalt ska vara och därmed vilken summa en poäng ska ge. För att skapa stabilitet och ge varje förskola möjlighet att planera sin organisation och verksamhet görs en uppdatering av poängberäkningen vart tredje år. Denna uppdatering görs i samband med att samma beräkning genomförs för grundskolan. Den poängberäkning som läggs till grund för strukturersättningen från 1 januari 2014 gäller sålunda fram till och med december 2016.

Fördelningen mellan de olika variablerna beskrivs i Tabell 1 nedan

¹ Human Development Index (HDI) är ett mått på ett lands utvecklingsnivå, där en sammanvägning görs av förväntad livslängd, utbildningsnivå och BNP. Värdet av indexet sträcker sig från 0 till 1 där det högsta värdet är 1. Sveriges HDI ligger 2013 på 0,916.

Tabell 1: Fördelning av barn utifrån beräkningsvariabler i ny modell för strukturersättning

Variabel	Poäng	Andel barn i förskolan (%)
Grundskola högsta utbildning hos föräldrar	4	24
Gymnasieskola högsta utbildning hos föräldrar	1	4
Utländskt ursprung i land med lågt eller medel HDI	2	8

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helenius-Nilsson
Direktör